

ПРОБЛЕМИ ВІЛЬНОГО ЧАСУ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА

Сахно П.І., ст. викл.; Кулакова І., студ. СумДУ

Соціологія вільного часу і культурного дозвілля – важливий напрямок досліджень умов і форм життя суспільства. В сфері вільного часу відбувається не тільки відтворення здатності індивіда до праці, а і розвиток морально-духовних якостей особистості та здійснюється ряд соціально-важливих функцій. В системі соціологічного знання існують поняття необхідного і вільного часу. Необхідний час визначає кордони простору зовнішньої необхідності, вільний час – це частина неробочого часу, який залишається у людини для вільного розвитку особистості. Необхідний час детермінований, а вільний більш гнучкий.

В соціології розподіл на необхідний і вільний час в рамках всього бюджету часу був введений С.Г.Струмиліним. Охарактеризуємо з його класифікації бюджету часу показники тільки вільного часу: фізичний розвиток; фізкультура і спорт; прогулянки; туризм; культурна самодіяльність: суспільні обов'язки; відвідання лекцій, музеїв; читання книг, газет; художня самодіяльність; культурний відпочинок: кіно, театр, шахи, шашки та інші розваги: прийом гостей, зустрічі з друзями, бездіяльний відпочинок. Вільний час складається з двох частин. Одна частина – це час який використовується на суспільну, творчу чи іншу діяльність, а інша частина це – дозвілля. Дозвілля – це частина робочого часу, яка залишається у людини після виконання необов'язкових, невиробничих обов'язків. Соціологія оперує такими показниками рівня дозвілля: кількість прочитаної художньої і спеціальної літератури, відвідання театрів, музеїв, художніх виставок за рік або місяць; частота перегляду телепередач, відеофільмів, слухання радіопередач, музики; кількістю часу відведеного заняттям хобі, прогулянкам на природі, спорту, побутовим проблемам, сім'ї, відвіданню кафе, дискотек та інше. Дозвілля це не тільки спілкування, а і своєрідна соціальна гра. Відсутність навичок такої гри в юності приводить до того, що людина і в зрілому віці вважає себе вільною від обов'язків.

В сфері вільного часу також існує розподіл на два рівні суспільно-необхідний та індивідуально-вільний час. Суспільно-необхідний час тісно зв'язаний з кількісною визначеністю часу, його матеріальним обчисленням, час витрачений на той чи інший вид занять, рід праці і часу дозвілля. Індивідуально-вільний час розкриває світоглядні орієнтації духовні потреби, соціальну активність. Дані наукових соціологічних опитувань свідчать про те, що більшість респондентів зорієнтовані (бажали б більше витрачати часу) на читання художньої літератури, перегляд телепрограм, відвідування масових заходів, спортивних змагань, театрів та естрадних концертів. Найменш популярними є такі заняття як прослуховування симфонічної музики, відвідування оперети, художніх виставок та музеїв.

Ще одним важливим напрямком соціологічних досліджень культурної діяльності у вільний час є аналіз об'єктивних матеріальних умов в яких вона відбувається. Як правило, сюди відноситься рівень розвитку культурної інфраструктури в регіоні, доступність різних видів культурного обслуговування. Отже, як і суб'єктивні умови побутової соціокультурної діяльності, об'єктивні матеріальні умови свідчать про потенційні можливості культурних занять у вільний час. Культурні заняття у вільний час та суб'єктивні умови, виражені в орієнтаціях, мотивах являють собою різні сторони культурної активності молоді, тобто власне соціальну сторону культурного розвитку суспільства, а об'єктивні матеріальні умови - засоби для його реалізації. Не можна говорити про культурну активність різних соціальних груп населення, які характеризуються або тільки високим рівнем участі в соціокультурній діяльності, або ж тільки високими орієнтаціями на неї. В повному розумінні слова культурна активність передбачає поєднання того і другого. Тільки на цій основі може бути розроблена типологія культурної активності на дозвілля. В самій простій формі вона може являти собою перелік культурних занять у вільний час та відношення до них.

Для того, щоб переконатися, чи справедлива думка про те, що студент і вільний час речі несумісні, ми вирішили

провести анкетування на тему «Особливості проведення вільного часу студентами». Вважаємо це дослідження дуже актуальним, цікавим і потрібним не тільки для студентської молоді, а й для професорсько-викладацького складу. Мета: виявити чи існує проблема вільного часу в студентському середовищі. Основні завдання дослідження:

1. Дослідити відсоток часу, вільний від навчання у студентів.
2. Виявити вподобання студентів під час проведення вільного часу.
3. Зробити підсумок результатів анкетування серед студентів.

В ході нашого дослідження було опитано 40 студентів гуртожитку №2 СумДУ в 2008 році. Опитані вибрані за певною віковою категорією, а саме: від 17 до 22 років.

Під час дослідження, в якому вивчались особливості проведення вільного часу студентами, було виявлено, що більшості не вистачає вільного часу (75% молоді хотіли б мати його більше). Більшість студентів скаржаться, що навчання забирає у них увесь вільний час (60%), але з іншого боку 55% опитаних відповіли, що вільний час для них - це зустрічі з друзями, вечірки, суцільні веселощі, а написанням рефератів, курсових, ОДЗ займається лише 10% опитаних. 25% студентів присвячують свій вільний час перегляду фільмів, телепередач. Лише 10% повідомили, що їм подобається проводити час на самоті, а 50% залежить від зміни настрою. З варіантом відвідування розважальних установ погодилися 45% : вони відвідують їх як тільки трапляється можливість. Часто це пов'язано з нестачею коштів (25%), адже студенти - це соціальний прошарок, який не має постійного заробітку, тому змушений задовольнятися більш скромним відпочинком, аніж відвідування дорогих розважальних установ.

Деякі студенти знаходять оригінальний спосіб проведення вільного часу - відіспатися. Тривожить те, що лише 20% віддають перевагу спортивним заняттям; про відвідування різноманітних гуртків та секцій не згадав жоден; відпочивають студенти лише 3 години на день (35 %), а деякі - взагалі лише під час сну (25%).

Дослідження виявило, що реальне проведення вільного часу у багатьох студентів — це звичні дії, які не потребують цілеспрямованих зусиль. Більшість студентів вибирає пасивні форми його проведення: читання газет, журналів, художньої літератури та перегляд телепередач. Меншість - спілкування з друзями, рідними, розваги, заняття спортом, художньою самодіяльністю, рукоділлям, самовдосконаленням.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Голець Т., магістрант СумДУ

Сучасним студентам-випускникам, які формують майбутню бізнес-еліту, практично неможливо буде уникнути взаємодії з представниками інших країн світу, а отже й інших культур. У цих умовах актуальною стає проблема вивчення культурних особливостей окремих національностей. Основу досліджень у сфері міжкультурної взаємодії та крос-культурного менеджменту складають праці голландських та американських вчених Г. Хофстеда, Е. Лорана, Ф. Тромпенаарса та ін. Особливим їх внеском є розробка моделей, що дозволяють описати домінуючі ціннісні орієнтації представників різних країн та етнічних груп. Питання, пов'язані з типологізацією національних бізнес-культур, у тому числі за класифікаційними параметрами вищезгаданих моделей, розглянуті в працях таких зарубіжних авторів, як Н. Адлера, С. Шміда, Р. Уотермана, а також у роботах таких російських та українських вчених, як О.А. Кириченко, В.Є. Куриляк, С.П. Мясоєдова, С.Е. Пивоварова, Л.М. Симонової.

Визначення рівня міжкультурної компетенції студентів-випускників передбачає розв'язання таких завдань: 1) визначити сутність поняття міжкультурної компетенції; 2) проаналізувати методику, яка буде використана в роботі для визначення рівня міжкультурної компетенції; 3) на основі результатів соціологічного